

**Annes Wereld - Online tool voor
kennisoverdracht, het delen van verhalen
en het doen van historisch brononderzoek voor
het VO**

Annes Wereld

Docentenhandleiding bij lesmateriaal Annes Wereld

Duur:

90 minuten (2 lessen)
Delen kunnen als huiswerk opgegeven worden

Geschikt voor:

Voortgezet onderwijs leerjaar 3 t/m 6. In te zetten tijdens geschiedenisonderwijs, projectweken of profielwerkstukken

Lesopzet

Wat gaan leerlingen doen?

Leerlingen worden verdeeld over 6 groepen en onderzoeken een bepaalde periode uit het leven van Anne Frank of Peter van Pels. De periodes zijn onderverdeeld in het leven vóór, tijdens en ná de onderduik. Door leerlingen intensief te laten werken aan één specifieke periode worden zij expert over dat gedeelte van het leven van die persoon.

Hoe gaan zij dat doen?

Leerlingen volgen een werkwijzer van 4 onderdelen waarin zij historisch brononderzoek doen. Ze maken hierbij gebruik van de online tool Annes Wereld en de daaraan verbonden Kennisbank (een database met een schat aan informatie en historische bronnen over Anne Frank en de personen om haar heen). Iedere groep bereidt een korte presentatie voor en in de afsluitende presentatieronde zal het hele levensverhaal van Anne Frank en Peter van Pels aan bod komen.

Leerdoelen

De leerling

- Neemt kennis van persoonlijke verhalen van leeftijdsgenoten tijdens de Tweede Wereldoorlog.
- Neemt kennis van verschillende locaties die te maken hebben met de Jodenvervolging (internationaal).
- Beseft de persoonlijke gevolgen die de Jodenvervolging heeft gehad op leeftijdgenoten tijdens WOII.
- Leert historisch brononderzoek doen.
- Bereidt een presentatie voor over een gedeelte van het leven van een leeftijdsgenoot tijdens WOII.

Vorbereiding docent

- Bekijk de instructievideo over Annes Wereld, deze legt het gebruik van Annes Wereld uit.
- Bekijk zelf de verhalen in Annes Wereld.
- Speur zelf rond in de Kennisbank.
- Bekijk van tevoren de werkwijzers en de bronnen.

Thema's

Tweede Wereldoorlog, Anne Frank, Peter van Pels, Jodenvervolging, Emigratie, Antisemitisme, Anti-Joodse maatregelen, Onderduiken, Levensbeschouwing, Dagboek, Concentratiekampen, Vrijheid/ onvrijheid, Herinnering/Herdenken

Leerlingmateriaal

Het lesmateriaal voor leerlingen bestaat uit:

6 werkwijzers

Werkwijzer 1 Anne Frank

Haar leven van geboorte tot onderduik (1929-1942)

Werkwijzer 2 Anne Frank

Haar leven in het Achterhuis (1942-1944)

Werkwijzer 3 Anne Frank

Haar leven van arrestatie tot uitgave van het dagboek (1944-1947)

Werkwijzer 1 Peter van Pels

Zijn leven van geboorte tot onderduik (1926-1942)

Werkwijzer 2 Peter van Pels

Zijn leven in het Achterhuis (1942-1944)

Werkwijzer 3 Peter van Pels

Zijn leven van arrestatie tot overlijden (1944-1945)

6 x PDF met historische bronnen, bijbehorend aan werkwijzers

Online bronnen

Annes Wereld

Kennisbank

Verschillende aanvullende online/video bronnen (zie werkwijzers)

Lesindeling les 1

(50 minuten)

Onderdeel	Tijd	Benodigheden
1a) Introductie en uitleg groepsopdracht (door docent)	10 min.	Smartboard
1b) Groepswerk (door leerling)	30 min. (6x5 min.)	6x werkwijzer, 1x laptop per groepje, Annes Wereld, Kennisbank, Bronnen en bronnenlijst (alles online te vinden)

1a) Introductie en uitleg groepsopdracht door docent

Stap 1

Open Annes Wereld op het smartboard en open één van de verhalen in Annes Wereld. Klik aan de hand van de kaart één van de verhalen door. Laat zien hoe je aan de hand van een kaart, meer te weten komt over verschillende gebeurtenissen en locaties die een rol speelden in de levens van Anne Frank en de onderduikers. Je kunt er ook voor kiezen de instructievideo te laten zien.

Stap 2

Leg na deze korte presentatie van Annes Wereld, de groepsopdracht uit. Verdeel de klas in 6 groepen en wijs iedere groep een werkwijzer toe (Anne Frank 1, 2 of 3 of Peter van Pels 1, 2 of 3). Leg hen uit dat ieder groepje expert wordt over één periode uit het leven van Anne Frank of Peter van Pels. De werkwijzer zal hen stap voor stap door de groepsopdracht leiden.

Stap 3

Laat leerlingen zien waar ze het leerlingmateriaal kunnen vinden.

1b) Groepswerk

Leerlingen werken in groepsverband aan één periode uit het leven van Anne Frank of Peter van Pels. Ze bekijken historische bronnen, beantwoorden vragen en kiezen bronnen uit die ze in hun presentatie willen gebruiken. Daarnaast stappen ze Annes Wereld in om aan de hand van een kaart de locaties en gebeurtenissen te bekijken die van belang zijn geweest in een bepaalde periode uit het leven van de aan hen toegewezen persoon. Leerlingen worden uitgedaagd om dieper in te gaan op het verhaal door extra kennis op te zoeken in de Kennisbank, een database met een schat aan informatie en historische bronnen over Anne Frank en de personen om haar heen.

Dit onderdeel kan eventueel ook als huiswerk opgegeven worden.

Lesindeling les 2

(50 minuten)

Onderdeel	Tijd	Benodigheden
-----------	------	--------------

2a) Presentatie voorbereiden (door leerling)	20 min.	
--	----------------	--

2b) Presentaties (door leerling)	30 min. (6x5 min.)	Smartboard
--	------------------------------	-------------------

2a) Presentatie voorbereiden

Leerlingen bereiden hun presentatie voor. Ze bedenken welke elementen zij uit het levensverhaal willen toelichten en kiezen hierbij ondersteunende bronnen. De presentatievorm is vrijblijvend.

Dit onderdeel kan eventueel als huiswerk opgegeven worden.

2b) Presentaties

Tijd om te presenteren! Iedere groep krijgt 5 minuten de tijd om hun presentatie te geven. Zorg ervoor dat de groepen chronologisch aan de beurt komen, zodat de verhalen in chronologische volgorde verteld worden.

Contact

Heb je een vraag, of wil je ons laten weten wat je ervaringen zijn met deze les?

Neem dan vooral contact met ons op via docenten@annefrank.nl.

Wij stellen reacties erg op prijs.

www.annefrank.org

©Anne Frank Stichting, 2023